

Warszawa, dnia 14 kwietnia 2014 r.

**Stowarzyszenie Dystrybutorów
Programów Telewizyjnych „SYGNAŁ”**

al. Gen. W. Sikorskiego 9
02-758 Warszawa

**Szanowny Pan
Piotr Żuchowski
Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego**

**ul. Krakowskie Przedmieście 15/17
00-071 Warszawa**

Działając w imieniu Stowarzyszenia Dystrybutorów Programów Telewizyjnych SYGNAŁ, w odpowiedzi na pismo DWIM/425/14 z dnia 12.03.2014 roku dot. „Programu na rzecz ochrony praw autorskich i praw pokrewnych w latach 2014 – 2016” Międzyresortowego Zespołu do Spraw Przeciwdziałania Naruszeniom Prawa Autorskiego i Praw Pokrewnych przedstawiamy nasze uwagi do powyższego dokumentu.

Stowarzyszenie Dystrybutorów Programów Telewizyjnych SYGNAŁ jest organizacją służącą ochronie praw konsumentów, nadawców, dystrybutorów i licencjodawców programów poprzez walkę ze zjawiskiem piractwa, promowanie uczciwość w obrocie sygnałem telewizyjnym. SDPT Sygnał zrzesza obecnie czołowe firmy z branży telewizyjnej, stanowiąc jedną z najaktywniejszych organizacji branżowych na polskim rynku działających na rzecz poszanowania praw autorskich i praw pokrewnych oraz zmian rynkowych mających na celu zniwelowanie negatywnych skutków zjawiska tzw. piractwa dla rynku mediów i kultury oraz gospodarki kraju. Wśród członków wpierających Stowarzyszenie są: BBC Worldwide Polska, CANAL+ Cyfrowy, Cyfrowy Polsat, Discovery Polska, FOX International Channels Polska, HBO Polska, Inea, Irdeto, ITI Neovision, Kino Polska TV, NAGRA, Orange, Redefine, Sony Pictures Television, Telewizja Polsat TVN, Viacom International Media Networks, Northern Europe, Walt Disney Polska.

Na wstępie pragniemy wyrazić poparcie dla działań na rzecz poprawy poziomu ochrony praw autorskich i praw pokrewnych. Wyrażamy także gotowość do współpracy przy realizacji poszczególnych celów wymagającej koalicji z legalnie działającymi podmiotami na rynku. Zgadzamy się z wieloma zdiagnozowanymi obszarami wymagającymi podjęcia dodatkowych działań. Z naszej

perspektywy główne problemy i wyzwania związane są ze wskazanymi przez MKiDN celami strategicznymi to:

- 1) Nieefektywny system postępowań przygotowawczych oraz sądowych dotyczących ochrony praw autorskich i praw pokrewnych (cel strategiczny 2) oraz brak współpracy międzyresortowej (cel strategiczny 1)

Z uwagi na trudności związane z dochodzeniem roszczeń z tytułu naruszenia praw autorskich i praw pokrewnych w Internecie na drodze cywilnej, w praktyce podstawową ścieżką procedowania jest droga karna. Wśród głównych problemów związanych z dochodzeniem karnej ochrony prawnoautorskiej w Polsce, z jakimi spotykają się podmioty zrzeszone w Stowarzyszeniu SYGNAŁ oraz samo Stowarzyszenie reprezentujące interesy pokrzywdzonych członków, wymienić należy: przewlekłość postępowań, niechęć organów ścigania do wszczynania postępowań ściganych z urzędu, brak badania przez organy ścigania przesłanek z art. 116 ust 3 PrAut, Brak podejmowania czynności mających na celu ustalenie sprawcy lub wysokość szkody wyrządzonej pokrzywdzonym, niekorzystanie z instytucji międzynarodowej pomocy prawnej czy brak uwzględniania przychodów np. z SMS Premium w ramach dochodu uzyskiwanego z nielegalnego rozpowszechniania utworów chronionych prawem autorskim.

- 2) Brak współpracy międzynarodowej (cel strategiczny 6)

Pomimo przyjęcia przez Ministra Sprawiedliwości 30 kwietnia 2012 roku *rozporządzenia w sprawie sposobu realizacji zadań związanych ze współpracą powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury z organizacjami międzynarodowymi lub ponadnarodowymi działającymi na podstawie umów międzynarodowych*, które sformalizowało współpracę prokuratury z właściwymi organizacjami międzynarodowymi w celu zwalczania przestępczości, przypadki takich działań w obszarze prawa autorskiego są jednak niezwykle rzadkie. Sam fakt konieczności nawiązania współpracy międzynarodowej np. w celu pozyskania informacji na temat sprawy, jest często pretekstem do umorzenia lub zawieszenia postępowania wskazując na niemożność pozyskania takich danych, bez realnej próby ich zdobycia.

Współpraca międzynarodowa jest koniecznym czynnikiem w świetle popularyzacji modeli biznesowych serwisów pirackich opartych na transgranicznej działalności, gdzie kraj prowadzenia działalności różni się od kraju powstania szkody czy kraju lokalizacji serwerów. Jedynie dzięki sprawnej współpracy międzynarodowej możliwe są skuteczne działania organów ścigania.

- 3) Niska świadomość i wrażliwość społeczna na temat szkodliwości zjawiska piractwa na rynek i wpływu na gospodarkę kraju, co w konsekwencji rodzi niepożądane skutki także dla konsumentów treści (cel strategiczny 5)

Dla realizacji celu szczególne znaczenia ma aktywny udział organów administracji publicznej. W ramach podejmowanych działań niezbędna jest tu szeroka kampania społeczna oraz dyskusja z szerokim zaangażowaniem opinii publicznej. Niestęchanie ważne są działania edukacyjne skierowane do uczniów. Uwzględniając dotychczasowe doświadczenia w tym zakresie, programy edukacyjne winny mieć

powszechny charakter. Dyskusja o poszanowaniu praw autorskich nie powinna ograniczać się do specjalistycznych zagadnieniach czy pracach naukowych, które ze swej natury mają ograniczone oddziaływanie.

- 4) Niskie wsparcie dla rozwoju legalnych modeli biznesowych związanych z dystrybucją cyfrową przedmiotów prawa autorskiego.

Rynek legalnego cyfrowego obiegu treści jest wciąż w fazie rozwoju, a podmioty na tym rynku mierzyć się muszą z trudnościami związanymi z piractwem internetowym czy globalną konkurencją. Dodatkowo nowopowstające Regulacje prawne czy koszty z tytułu prawno autorskiego (poza kosztami licencyjnymi) dotyczą tylko części graczy działających na polskim rynku. W efekcie obserwujemy nierówność konkurencyjną, gdzie legalnie działające podmioty na rynku lokalnym mają gorszą sytuację konkurencyjną wobec wielu innych podmiotów rynkowych.

- 5) Dodatkowo wśród istotnych problemów dostrzegamy brak ukierunkowanych działań kompetentnych organów na egzekwowanie odpowiedzialności pośredników umożliwiającym sprawcom uczynienie ze swojej przestępczej działalności stałego źródła dochodu.

Analiza podstawowych modeli serwisów „pirackich” pokazuje, że każdy z nich polega na systemie powiązanych ze sobą usług i serwisów, które dzięki swojej rozproszonej strukturze, wykorzystując luki prawne unikają odpowiedzialności za prowadzoną działalność. Z tego względu tak ważnym jest, aby diagnozować wszystkich uczestników łańcucha finansowego związanego z nielegalną dystrybucją treści, w tym związanych z modelem płatnych, jak i reklamowym oraz dążenie do uniemożliwienia czerpania korzyści finansowych z nielegalnej dystrybucji treści chronionych prawem autorskim.

Uwagi szczegółowe do „Programu na rzecz ochrony praw autorskich i praw pokrewnych w latach 2014 – 2016” Międzyresortowego Zespołu do Spraw Przeciwdziałania Naruszeniom Prawa Autorskiego i Praw Pokrewnych:

I. Konieczność przyjęcia wskaźników

Pragniemy zwrócić uwagę na brak wskaźników przypisanych poszczególnym celom, co pozbawia cały projekt możliwości ewaluacji jego skuteczności. W przedstawionych tabelach widnieją jedynie ogólne listy działań wraz z terminami realizacji i listą podmiotów uczestniczących. Chcąc ocenić efektywność poszczególnych działań konieczne jest wskazanie wymiernych celów wraz z miernikami ich osiągnięcia. Przykładowo w przypadku celu strategicznego 2 „Poprawa sprawności postępowań przygotowawczych oraz sądowych dotyczących ochrony praw autorskich i praw pokrewnych oraz innych praw własności intelektualnej” wpisano jedynie działania analityczne i edukacyjnego natomiast postulujemy wprowadzenie konkretnych celów, jak utworzenie w określonym terminie przy sądach jednostek dedykowanych zagadnieniem własności intelektualnej procedujących np. w trybie 24-godzinny, a w przypadku działań edukacyjnych przyjąć wskaźniki, jak np. procent prokuratorów i sędziów, którzy zostaną przeszkoleni z zakresu ochrony praw autorskich w Internecie.

- II. W związku z rozszerzeniem formuły Zespołu o własność przemysłową, proponujemy **zmianę nazwy** na Zespół do Spraw Przeciwdziałania Naruszeniom Prawa Własności Intelektualnej. W związku z tym należy także dokonać zmiany nazwy Programu na „Program na rzecz ochrony praw własności intelektualnej w Polsce w latach 2014 – 2016.”
- III. W zakresie celów proponujemy następujące zmiany:

Rozdział: 7.2:

Cel strategiczny 2, cel pośredni 2.1, Działanie 1 – proponujemy zmienić nazwę na: Przeprowadzenie badania przez jednostki nadrzędne prokuratury akt wybranej kategorii spraw prowadzonych w sprawach o przestępstwach przeciwko prawom autorskim i prawom pokrewnym, **ze szczególnym uwzględnieniem naruszeń dokonywanych z wykorzystaniem sieci Internet** oraz innym prawom własności **intelektualnej** oraz opracowanie zestawień wyników tych badań.

Cel strategiczny 3, Cel pośredni 3.1, Działanie 1 – proponujemy zmienić nazwę na: „Podejmowanie działań zmierzających **do ujawniania i zatrzymywania nielegalnych towarów, produktów, artykułów i wyrobów.**”

Wydaje się, że cel ten może być traktowany jako Cel strategiczny 1, cel pośredni 1.3. Takie usytuowanie zasadne jest chociażby z faktu na aktualnie znikome piractwo utworów na nośnikach w postaci płyt CD, DVD, Blu-ray oraz ich bezprawnego wprowadzania do obrotu handlowego na bazarach i targowiskach.

Dodanie działania w ramach celu strategiczny 4, cel pośredni 4.2, sposób e) - Opracowanie metodyki pracy organów ścigania przy ujawnianiu i zwalczaniu naruszeń praw własności intelektualnej w Internecie. – Materiał pt. „Metodyka pracy Policji przy ujawnianiu i zwalczaniu nielegalnego rozpowszechniania w Internecie utworów chronionych prawem autorskim” powstał w 2008 i jest już mocno zdezaktualizowany. Warto w ramach grup roboczych dokonać rozszerzenia także na organy ścigania, gdyż problemy ze zrozumieniem mechanizmów przestępczych występują także po stronie Prokuratorów nadzorujących postępowania przygotowawcze.

Dodanie działania 2 w ramach celu strategicznego 6, cel pośredni 6.1. – Analiza spraw oraz doskonalenie wymiany informacji pomiędzy organami ścigania i wymiaru sprawiedliwości także z właściwymi organami zagranicznymi. – Analiza spraw oraz pełna wymiana informacji także z zagranicznymi organami pozwoli na właściwe podejmowanie działań w zakresie międzynarodowej współpracy oraz jej sposobów np. w przypadkach powoływania międzynarodowych grup realizacyjnych czy nawet uzyskania informacji od dostawcy usług internetowych dotyczących danych osobowych właściciela domeny, serwera poza granicami RP lub śladów pozwalających na ustalenie modus operandi.

IV. W odniesieniu do szkoleń programowych [cel strategiczny 1, cel pośredni 1.1, sposób b); cel strategiczny 2, cel pośredni 2.2 oraz cel strategiczny 5, cel pośredni 5.2, sposób a) i b)] proponujemy następujące tematy:

- Procedura zabezpieczania sprzętu komputerowego, peryferii i nośników danych w sprawach o naruszenie własności intelektualnej
- Internetowe źródła dowodowe możliwości uzyskania informacji od ISP, ilości pobrań, wizyt, użytkowników oraz zabezpieczenia danych na koncie internetowym.
- Nowoczesne technologie i usługi internetowy wykorzystywane do popełniania przestępstw związanych z prawami własności intelektualnej (streaming, sharing, p2p, hosting, cloud computing itp.).

Natomiast wyznaczenie terminów szkoleń powinno leżeć w kompetencji odpowiednich podmiotów organizujących takie szkolenia, w zależności od wolnych terminów w Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury czy ośrodków szkoleniowych Policji. Przedstawiciele zaproszonych do Zespołu tj. OZZ i innych organizacji pozarządowych są w stanie jeszcze w tym roku zapewnić bezpłatny udział wykładowców i specjalistów w takich szkoleniach.

Ponadto warto zwrócić uwagę na stwierdzenie o tym, że nie są przewidziane skutki finansowe działania Zespołu (**Rozdział 9**).

Działania Zespołu zmierzające do ograniczenia piractwa w krótkim czasie przyniosą zyski w postaci podatków zapłaconych od większej sprzedaży utworów, większej ilości zatrudnionych pracowników w podmiotach prowadzących działalność gospodarczą bezpośrednio lub chociażby pośrednio związaną z nadawcami programów telewizyjnych, stacjami i platformami telewizyjnymi, telewizjami internetowymi, wytwórniami filmowymi, studiami filmowymi i dystrybutorami, twórcami ale także operatorami telekomunikacyjnymi – dostawcami usług internetowych, hostingodawcami, operatorami płatności czy reklamodawcami.

Wspieramy też wyrażoną w projekcie koncepcję utworzenia koalicji z legalnymi pośrednikami w łańcuchu finansowania nielegalnych serwisów internetowych (podmioty świadczące usługi płatnicze i reklamowe), traktując to jako warunek konieczny do skutecznej walki z piractwem internetowym i ochrony własności intelektualnej w cyfrowym obiegu.

Z poważaniem,
Teresa Wierzbowska
Prezes Zarządu SDPT Sygnał

Cel strategiczny 2. Cel pośredni 2.1.

Cel strategiczny 2: **Poprawa sprawności postępowań przygotowawczych oraz sądowych dotyczących ochrony praw autorskich i praw pokrewnych oraz innych praw własności intelektualnej.**

Cel pośredni 2.1.: **Usprawnienie postępowań przygotowawczych prowadzonych w sprawach o czyny zabronione przeciwko prawom autorskim i prawom pokrewnym oraz innym prawom własności intelektualnej.**

Sposób: **Dokonanie analizy postępowań przygotowawczych z ukierunkowaniem na występujące w ich toku nieprawidłowości.**

Organ odpowiedzialny: **Prokurator Generalny.**

Działania	Termin realizacji	Sposoby osiągnięcia celu	Podmioty uczestniczące:
1	2	3	4
1. Przeprowadzenie badania przez jednostki nadrzędne prokuratury akt wybranej kategorii spraw prowadzonych w sprawach o przestępstwa przeciwko prawom autorskim i prawom pokrewnym ze szczególnym uwzględnieniem naruszeń dokonywanych z wykorzystaniem sieci Internet oraz innym prawom własności intelektualnej oraz innym prawom własności oraz opracowanie zestawień wyników tych badań.	31 stycznia każdego roku – raport roczny	Dokonanie na szczeblu Prokuratury Generalnej, analizy wyników badań akt i opracowania wniosków dotyczących najczęściej występujących nieprawidłowości.	Prokuratury apelacyjne, Prokuratura Generalna
2. Obejmowanie nadzorem służbowym postępowań o przestępstwa przeciwko prawu autorskiemu i prawom pokrewnym oraz innym prawom własności	Proces ciągły 31 stycznia	Analiza akt prowadzonych postępowań przygotowawczych oraz postępowań przed sądem o przestępstwa przeciwko prawom autorskiemu i	Prokuratury okręgowe, Prokuratura Generalna

intelektualnej o skomplikowanym stanie faktycznym lub prawnym.	każdego roku – raport roczny	prawom pokrewnym oraz innym prawom własności intelektualnej służąca wypracowaniu wskazówek metodologicznych usprawniających przebieg rozpoznawania spraw, z uwzględnieniem przykładów błędnie prowadzonych postępowań przygotowawczych.	
--	------------------------------	---	--

Cel strategiczny 3, Cel pośredni 3.1.

Cel strategiczny 3: Ograniczanie naruszeń praw autorskich i praw pokrewnych oraz innych praw własności intelektualnej na targowiskach.

Cel pośredni 3.1.: Nadzór nad przestrzeganiem praw autorskich i praw pokrewnych oraz innych praw własności intelektualnej na terenach targowisk.

Sposób : Prowadzenie czynności służbowych.

Organ odpowiedzialny: Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Działania	Termin realizacji	Sposoby osiągnięcia celu	Podmioty uczestniczące:
1	2	3	4
Podejmowanie działań zmierzających do ujawniania i zatrzymywania nielegalnych towarów, produktów, artykułów i wyrobów. Podejmowanie działań zmierzających do zatrzymywania nielegalnych egzemplarzy.	Proces ciągły - 31 stycznia każdego roku – raport roczny	Prowadzenie czynności służbowych, zgodnie z kompetencjami. 31 stycznia każdego roku – raport roczny uwzględniający także dane dotyczące innych	Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, Policja, Służba Celna RP, Straż Graniczna RP, Prokuratura Generalna.

Cel strategiczny 4, Cel pośredni 4.2. c.d.

Cel strategiczny 4: Analiza aktualnych tendencji dotyczących naruszeń i egzekwowania prawa autorskiego i praw pokrewnych.

Cel pośredni 4.2. Prowadzenie badań nad zjawiskami związanymi z prawem autorskim.

Sposób e): Opracowanie metodyki pracy organów ścigania przy ujawnianiu i zwalczaniu naruszeń praw własności intelektualnej w Internecie.

Organy odpowiedzialne: Minister Spraw Wewnętrznych, Prokuratura Generalna, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Działania	Termin realizacji	Sposoby osiągnięcia celu	Podmioty uczestniczące:
1	2	3	4
Prace w grupie roboczej	31.06.2015 Proces ciągły.	Przeprowadzenie analiz mających na celu ustalenie błędów popełnianych w trakcie prowadzenia czynności procesowych w sprawach naruszeń praw własności intelektualnej dokonywanych z wykorzystaniem Internetu. Opracowanie metodyki pracy organów ścigania przy ujawnianiu i zwalczaniu tego typu przestępstw. Ciągła aktualizacja metodyki.	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, Ministerstwo Sprawiedliwości, Policja, Prokuratura Generalna, przedstawiciele uprawnionych oraz użytkowników.

Cel strategiczny 6. Cel pośredni 6.1.

Cel strategiczny 6: **Wzmocnienie współpracy międzynarodowej**

Cel pośredni 6.1.: **Doskonalenie praktyki w ramach postępowań w sprawach o przestępstwa przeciwko prawu autorskiemu i prawom pokrewnym oraz innym prawom własności intelektualnej.**

Sposób: **Prowadzenie postępowań przygotowawczych w kooperacji ze służbami innych państw.**

Organy uczestniczące: **Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, Policja, Straż Graniczna RP, Ministerstwo Sprawiedliwości, Ministerstwo Finansów (Służba Celna RP), Prokuratura Generalna, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego.**

Działania	Termin realizacji	Sposoby osiągnięcia celu	Podmioty uczestniczące:
1	2	3	4
1. Prowadzenie postępowań przygotowawczych w ramach współpracy międzynarodowej ze służbami innych państw.	Proces ciągły. 31 stycznia każdego roku – raport roczny.	Opracowanie sprawozdań.	Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, Policja, Straż Graniczna RP, Prokuratura Generalna , Ministerstwo Sprawiedliwości, Ministerstwo Finansów (Służba Celna RP), Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego.
2. Analiza spraw oraz doskonalenie wymiany informacji pomiędzy organami ścigania i wymiaru sprawiedliwości.	Proces ciągły. 31 stycznia każdego roku – raport roczny.	Opracowanie sprawozdań.	Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, Policja, Straż Graniczna RP, Prokuratura Generalna, Ministerstwo Sprawiedliwości, Ministerstwo Finansów (Służba Celna RP), Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego.